

Розвиток мережі дитячих спортивних шкіл Полтавщини та інспектування стану спортивно-масової роботи в них у 50-70-ті роки ХХ ст.

Канівець З. М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Анотації:

Показано стан спортивно-масової та фізкультурної роботи в дитячих спортивних школах (ДСШ). На прикладі ДСШ Полтавщини розкрито генезис цих установ та динаміка змін в їх діяльності. Наведені статистичні дані про стан спортивно-масової роботи. Розкрито роль контролю за якістю спортивно-масової роботи в ДСШ за критеріями: укомплектування спортивної школи учнями і тренерськими кадрами; виховна робота; проведення навчальних занять; планування роботи спортивної школи; виконання тренерами плану підготовки спортсменів-розрядників; спеціалізація школи; зв'язок школи з масовими школами; керівництво школою; матеріально-спортивна база. Встановлена відсутність систематичного діючого контролю і допомоги ДСШ зі сторони обласних, міських і районних відділів народної освіти, відсутність контролю директорів за роботою тренерів, відсутність зв'язку з середніми і восьмирічними школами.

Канівець З.М. Развитие сети детских спортивных школ Полтавщины и инспектирование состояния спортивно-массовой работы в них в 50-70 годы XX века. Показано состояние спортивно-массовой и физкультурной работы в детских спортивных школах (ДСШ). На примере ДСШ Полтавщины раскрыт генезис этих учреждений и динамика изменений в их деятельности. Наведены статистические данные о состоянии спортивно-массовой работы. Раскрыта роль контроля за качеством спортивно-массовой работы в ДСШ по критериям: укомплектование спортивной школы учащимися и тренерскими кадрами; воспитательная работа; проведение учебных занятий; планирование работы спортивной школы; выполнение тренерами плана подготовки спортсменов-разрядников; специализация школы; связь школы с массовыми школами; руководство школой; материально-спортивная база. Установлено отсутствие систематического действенного контроля и помощи ДСШ со стороны областных, городских и районных отделов народного образования, отсутствие контроля директоров за работой тренеров, отсутствие связи со средними и восьмилетними школами.

Kanivets Z.N. Development of Poltava network sports schools and inspection of these state sports activities in 50-70 years of XX century. Shows the state of mass sports and sports work in children's sports schools (CSS). On the example of Poltava CSS revealed the genesis of these institutions and the dynamics of changes in their operations. Imposed by the statistics on the state of sports activities. The role of control over the quality of sports activities in CSS criteria: staffing sports school students and coaching staff, educational work, training sessions, planning of school sports, execution of the plan the coaches training athletes-arresters; specialty schools, schools with mass communication schools; leadership of the school, financially and sports facilities. The absence of a systematic and effective control by CSS of the regional, city and district departments of education, lack of supervision of the work of directors coaches, lack of communication with middle-and eight-year schools.

Ключові слова:

дитячі, спортивні, школи, інспектування, критерії, спеціалізація.

детские, спортивные, школы, инспектирование, критерии, специализация.

children, sports, school inspection, criteria, specialization.

Вступ.

У сучасному суспільстві здоров'я людини визначається як найвища цінність, на яку суттєво впливають такі негативні чинники, як надмірна вага, хронічні захворювання, небезпечна сексуальна поведінка, знижена фізична активність, психологічний дискомфорт, куріння, уживання алкогольних напоїв, наркотиків. За даними Міністерства охорони здоров'я України, серед школярів спостерігаються функціональні відхилення в діяльності різних систем організму (50 %), нервово-психічні розлади (33 %), захворювання органів травлення (17 %), захворювання ендокринної системи (10 %). На цьому фоні 36 % учнів загальноосвітніх шкіл мають низький рівень фізичного здоров'я, 34 % – нижчий за середній, 23 % – середній, 7 % – вищий середнього, і лише 1 % – високий [1, с. 43–44]. Негативна тенденція зниження якості життя і здоров'я дітей відзначається і у роботах зарубіжних дослідників [8-15]. У зв'язку з цим максимальне залучення шкільництва до спортивно-масової і фізкультурної роботи в мережі дитячих спортивних шкіл (ДСШ) допоможе оптимізувати розв'язання проблеми зміцнення і збереження здоров'я молодого покоління.

Робота виконується відповідно до комплексної теми кафедри соціальної і корекційної педагогіки Полтавського національного педагогічного універ-

ситету імені В.Г. Короленка „Методолого-теоретичні основи та організаційно-методичні механізми модернізації вищої освіти Полтавщини” (реєстраційний № 0111 У 000702).

Мета, завдання роботи, матеріал і методи.

Оскільки становлення і розвиток мережі ДСШ в Україні припадає в основному на 50-70-ті рр. ХХ ст., уважаємо за необхідне розглянути генезис цих закладів на прикладі Полтавської області в означених хронологічних межах, що і визначило *мету підготовки даної статті*. Матеріалами історико-педагогічного дослідження слугували документи Державного архіву Полтавської області, зокрема матеріали інспекторських перевірок діяльності ДСШ регіону (довідки, акти, звіти), а також накази і розпорядження органів управління освітою.

Для реалізації окресленої мети використано комплекс методів історико-педагогічного дослідження, а саме: *загальнонаукові* (історико-педагогічний аналіз, синтез, узагальнення філософської та психолого-педагогічної літератури з проблеми дослідження, нормативно-правових і законодавчих документів); *конкретнонаукові* (історико-структурний, історико-генезисний, історико-діахронний). Результати проведеного нами наукового пошуку були враховані при розробці посібника з самоаналізу діяльності навчальних закладів як складової державної атестації діяльності навчальних закладів на допомогу керівникам

навчальних закладів, спеціалістам відділів (управління) освіти, методистам методичних кабінетів [7], а також оприлюднені на всеукраїнських і міжнародних конференціях [4; 5; 6].

Результати досліджень.

Велику роль в організації фізичного виховання школярів і проведенні спортивно-масової роботи завжди відігравали ДСШ. У Полтавській області у другій половині минулого століття таких шкіл було 7: Лубенська (директор С. Кунцевич), Миргородська (директор П. Супруненко), Полтавська № 1 (директор Д. Євсєєв), Полтавська № 2 (директор М. Бричков), Кременчуцька (директор М. Ловков), Лохвицька (директор В. Коваль), Хорольська (директор М. Радченко). Характеристика діяльності ДСШ Полтавської області, що відома нам з архівних документів і матеріалів, здійснювалася інспекторськими перевітками за такими критеріями: укомплектування спортивної школи учнями; укомплектування школи тренерськими кадрами; виховна робота; проведення навчальних занять; планування роботи спортивної школи; виконання тренерами плану підготовки спортсменів-розрядників; спеціалізація школи; зв'язок школи з масовими школами; керівництво школою; матеріально-спортивна база.

Так, з акту перевірки наслідків роботи ДСШ Полтавської області від 9-17.10.1962 р. [4] стає відомо, що в ДСШ області ведеться певна робота зі зміцнення власної спортивної бази. Наприклад, у м. Полтава і м. Миргород за допомогою громадськості збудовані ДСШ з добре обладнаними гімнастичними залами і підсобними приміщеннями. У м. Лохвиця рішенням райвиконкому будинок церкви з двома невеликими залами передано ДСШ. На подвір'ї ДСШ № 2 м. Полтава заплановано будівництво відкритого наливного басейна з підігрівом.

У той же час, якщо для проведення систематичної цілорічної роботи відділень спортивної гімнастики, баскетболу, волейболу, легкої атлетики та інших видів спорту в області створені відповідні умови (кожна ДСШ має власну спортивну залу, а також користується гімнастичними залами міських середніх шкіл, забезпечена необхідним спортивним інвентарем), то для відділень водного поло, стрибків у воду, плавання і греблі таких умов не передбачено не тільки в ДСШ, але й в усій області. Не кращий стан і з наявністю спортивного інвентарю для зазначених видів спорту. Так, ДСШ № 1 м. Полтава і м. Кременчук закупили гребні судна, а зберігати їх ніде. У Кременчуцькій ДСШ не закінчена добудова для збереження гімнастичного інвентарю. Миргородська ДСШ має велике подвір'я, проте тут не збудовано жодного ігрового майданчика. У Лохвицькій ДСШ спортивна зала пристосована для занять загальної фізичної підготовки, обладнана погано, не провітрюється.

Згідно з даними державного архіву Полтавської області, ДСШ працюють за такою спеціалізацією: легка атлетика, спортивна гімнастика, художня гімнастика, акробатика, плавання, стрибки у воду, водне поло, гребля, баскетбол, волейбол, футбол, теніс, стрільба,

велоспорт [2; 3].

У результаті аналізу архівних документів встановлено [2; 3; 4; 5; 6], що на момент відкриття в ДСШ Полтавської області працюють 45 тренерів, зокрема:

Згодом у Полтавській області відкриваються інші ДСШ: Гребінківська (1965 р.), Зінківська (1969 р.), Карлівська (1967 р.), Кременчуцька № 2 (1971 р.), Полтавська № 3 (1970 р.), Пирятинська (1969 р.). Станом на січень 1967 р. у Полтавській області функціонує вже 12 спортивних шкіл, з яких 9 належать до системи народної освіти (3800 учнів). На той час у ДСШ працюють 81 тренер, з яких 58 осіб мають вищу і 16 осіб середню спеціальну освіту. У 1961 р. створені 3 школи, що належать до системи добровільного спортивного товариства «Авангард», де працюють 7 тренерів і навчається 350 учнів [4; 6].

Заняття в ДСШ проводяться з 15 видів спорту відповідно до «Положення про ДСШ» Міністерства освіти УРСР та програм із кожного виду спорту. Поступово ДСШ перетворюються на великі спортивні центри з фізичного виховання і спортивного тренування учнівства міста і районів. Лише за 1966 р. кількість учнів у ДСШ збільшується на 700 осіб. Якщо 3-5 років тому назад школи готували спортсменів лише II-го та невеликої кількості I-го спортивних розрядів, то вже в 1966 р. школами області підготовлено 3 майстри спорту, 4 кандидати в майстри спорту, 68 спортсменів I-го розряду, 250 спортсменів II-го розряду, 375 спортсменів III-го розряду, 700 спортсменів юнацького розряду.

Окремо слід відзначити помітні покращення наприкінці 60-х років XX ст. тренерського складу ДСШ, підвищення методичного рівня навчально-тренувальних занять, посилення зв'язків із масовими школами. Так, Полтавська ДСШ № 2 розпочала активну роботу серед населення і дітей, які мають порушення опорно-рухового апарату, у спеціальних групах здоров'я, а також у групах із навчання дітей молодшого шкільного віку плаванню: лише в 1966 р. ці заняття відвідало 350 дітей 5-7-річного віку.

У той же час разом із покращенням навчально-виховної роботи в ДСШ, досягненням деяких успіхів школярами Полтавщини на республіканських і всесоюзних змаганнях стан спортивно-виховної роботи у ДСШ області ще не відповідає тим вимогам, що висуваються перед цими закладами. Саме тому збірні команди школярів Полтавщини, виступаючи на XXI республіканській спартакіаді школярів у 1966 р. зайняли в комплексному заліку з 16 видів спорту лише 17 місце. На вкрай низькому рівні виступають учні з таких видів спорту, як стрільба, волейбол, футбол, гребля, шахи. Насамперед, такий стан пояснюється відсутністю висококваліфікованих тренерських кадрів із названих вище видів спорту (з 81 тренера ДСШ області вищу освіту мають лише 54 особи, до того ж 24 тренери працюють у ДСШ за сумісництвом), незадовільною спортивною базою в більшості шкіл, відсутністю умов для проведення занять узимку. Так, Полтавська ДСШ № 1, у якій навчається 450 учнів, не має спортивної зали, велобази, стадіону, майдан-

Таблиця 1.

Забезпечення тренерами дитячих спортивних шкіл Полтавської області (станом на 1962 р)

Назва дитячої спортивної школи	Працює всього тренерів	Мають вищу освіту	Мають середню освіту	Працюють без освіти	Працюють за сумісництвом
Полтавська № 1	8	2	4	2	2
Полтавська № 2	12	7	2	3	
Миргородська	5	2	3		2
Кременчуцька	9	7	2		1
Лубенська	5	3	2		
Хорольська	3	3			1
Лохвицька	3	1	2		
Усього:	45	25	15	5	6

Таблиця 2.

Фактична спеціалізація дитячих спортивних шкіл Полтавської області (станом на січень 1972 р.)

Назва дитячих спортивних шкіл	Усього груп	Л/атлетика	Спорт. гімнастика	Худ. гімнастика	Ручний м'яч	Плавання	Гребля	Баскетбол	Волейбол	Футбол	Стрільба	Велоспорт	Акробатика
Гребінківська	13	2			7					4			
Зінківська	14	3			8							3	
Карлівська	11	7						4					
Кременчуцька № 1	26		9	4			9				4		
Кременчуцька № 2	39	10						11	13	5			
Лохвицька	19	10							6	3			
Лубенська	29	3	8					8	8	2			
Миргородська	24	8						8	8				
Полтавська № 1	30				8					15		7	
Полтавська № 2	62	14	1	3				15	15				14
Полтавська № 3	32					32							
Пирятинська	11	8						3					
Хорольська	12	6			3							3	

чиків. В області немає жодного дитячого стадіону, де можна було б проводити заняття і спортивні змагання. Футболісти цієї ДСШ мають можливість займатися на футбольному полі (з оплатою за оренду) лише з травня місяця. Відсутність стрілецького тирю помітно відбивається на навчальній роботі з цього виду спорту. Кременчуцька ДСШ за 12 років свого існування не побудувала жодного спортивного майданчика і проводиться свої тренування на непридатних для занять майданчиках загальноосвітніх шкіл.

Дуже слабка матеріальна база Кременчуцької ДСШ, а в самому місті немає жодного побудованого відповідно до вимог і правил змагань спортивного майданчика з волейболу та баскетболу. Не мають власної спортивної бази також Гребінківська, Карлівська, Лохвицька і Лубенська ДСШ. Залишається вкрай перевантаженою Полтавська ДСШ № 2, у якій спортивні заняття проводяться разом із 5-6 групами в одній залі. Тренування з тенісу в області взагалі неможливо проводити через відсутність кортів.

Результати, які показують учні Кременчуцької, Хорольської і Лохвицької ДСШ на обласних змаганнях залишаються вкрай низькими: з 96 учнів, які брали участь у республіканських змаганнях у березні 1967 р. вихованців Полтавських ДСШ було 61, Кременчуцької ДСШ – 11, Лубенської – 6. З інших шкіл узагалі не було жодного учасника, що пояснюється вкрай низькими результатами учнів цих шкіл.

Згідно з положенням про дитячу спортивну школу учні, які закінчують заклад, повинні виконати норми майстра спорту або I розряду, а зі спортивних ігор – II-го розряду. Проте в 1966 р. Лохвицьку ДСШ закінчили 46 учнів, але жоден із них не виконав I-го розряду. У Хорольській ДСШ 79 учнів виконали норми I-го розряду, а II-го – лише 5 учнів. У Кременчуцькій ДСШ норми виконали лише 27 учнів [4; 5; 6].

Констатуємо, що впродовж наступного десятиріччя не лише виникли нові ДЮСШ, але й змінилася їхня спеціалізація (див. таблицю 3). За цей час у ДЮСШ підготовлено 2 майстри спорту СРСР, 20 – кандидатів у майстри спорту, 83 – спортсменів I розряду, 271 – спортсменів II розряду, 1784 – спортсменів III та юнацького розряду. Високі показники мають ДЮСШ № 2 і № 3 м. Полтава, ДЮСШ № 1 м. Кременчук. Активізувалася робота відділення з греблі Кременчуцької ДСШ, яке укомплектоване учнями середнього і старшого шкільного віку.

Однак у роботі ДСШ є ще багато недоліків, що гальмують розвиток юнацького спорту, підготовку спортсменів високого класу. Так, більшість ДЮСШ не виконують Положення щодо випускників, у першу чергу, з індивідуальних видів спорту. Зокрема, у 1975 р. з 220 учнів лише 171 виконали встановлені Положенням нормативи, що становить 70 % якості.

Ще одним недоліком можна вважати нерівномірний розподіл кількості навчальних груп між видами

спорту. Наприклад, кожний шостий учень, який навчається в секції з акробатики, бере участь у спортивних змаганнях, з боротьби – кожний сьомий, з художньої гімнастики – кожний десятий, зі спортивно гімнастики та греблі – кожний тринадцятий, з ручного м'яча – кожний шістнадцятий, з плавання – кожний вісімнадцятий, з баскетболу – кожний тридцять четвертий, з легкої атлетики – кожний сімдесят шостий [4; 5; 6]. Це відбувається тому, що у спортивних школах не виконується спеціалізація, а органи управління народної освіти і директори спортивних шкіл не вживають дієвих заходів до її забезпечення. Значна частина спортивних шкіл роками не готують спортсменів високої кваліфікації. Це стосується Гребінківської, Карлівської, Хорольської ДСШ. З кожним роком усе гірше працює Хорольська ДСШ, у якій спостерігається велика плінність тренерських кадрів, щороку міняються директори.

Проведений нами аналіз складу збірних команд обласно свідчить про те, що з окремих шкіл ще дуже мало учнів входять до складу збірних команд області. З 17 тренерів з баскетболу лише 3 підготували своїх учнів до збірних команд області, з боротьби з 3 тренерів – лише 1, з волейболу з 14 тренерів – лише 4, з легкої атлетики з 20 тренерів – лише 7. Ряд ДСШ дуже мало готують спортсменів вищих розрядів. Наприклад, Миргородська ДСШ підготувала спортсменів I розряду лише 0,25 % до загальної кількості учнів, Полтавська ДСШ № 3 та Лохвицька ДСШ – 1,2 %, Хорольська ДСШ – 0,5 %, Кременчуцька ДСШ № 2 – 0,8 %, Карлівська ДСШ – 1,5 % (при нормі 3 %).

Значна частина тренерів беруть занижені зобов'язання з підготовки спортсменів-розрядників, але директори ДЮСШ не аналізують планів їх виконання, у результаті – кожного року тренери працюють недосконало, без повної віддачі. Крім того, спостерігається велика плінність учнів. Протягом 1975 р. до ДСШ було прийнято 1450 учнів, а вибули за цей період, не закінчивши школу, – 17757 учнів. Так, лише з Карлівської ДСШ вибуло 119 учнів, з Хорольської ДСШ – 137 учнів, з Кременчуцької ДСШ № 1 – 141 учень, з Кременчуцької ДСШ № 2 – 223 учні, з Полтавської ДСШ № 1 – 180 учнів. Це, перш за все, пояснюється незадовільним відбором учнів до школи та плінністю тренерських кадрів. До того ж тренери не використовують передовий досвід, спеціальні тести для відбору, не спираються на досвід учителів фізичного виховання загальноосвітніх шкіл, формально ставляться до організації навчально-тренувального процесу.

Негативно впливає на зміцнення учнівського контингенту та рівень технічної підготовки відсутність належних умов для проведення занять. Не всі органи управління народної освіти піклуються про зміцнення матеріально-спортивної бази, покращення умов для занять. Хороші спортивні бази створено в м. Полтава, збудовано нове приміщення спортивної школи м. Лубни, чудову спортивну базу одержали кременчужани. Разом із цим Карлівська, Гребінківська, Пирятинська ДСШ мають незадовільні бази. У аварійному стані

знаходиться Хорольська ДСШ, але ефективних заходів з усунення такого стану на місцях не вживають.

Про низький рівень підготовки юних спортсменів свідчить і те, що до складу збірної команди МО УРСР у 1976 р. включено всього 7 учнів (проти 11 призерів у спартакіаді 1974 р.). Зазвичай до такого стану приводить слабкий контроль зі сторони адміністрації шкіл, якими глибоко не аналізується результативність навчально-тренувальної роботи, а заняття відвідуються формально. У частині спортивних шкіл заняття ведуть сумісники, які не є фахівцями своєї справи.

Регулярними інспекторськими перевітками встановлено, що педагогічні і тренерські ради дуже мало займаються обговоренням питань навчально-тренувального процесу, методики проведення занять, вивчення передового досвіду кращих тренерів із подальшим обговорення негативних результатів. Натомість тренери відчують нагальну потребу в систематичних семінарських заняттях, які б підвищували їхній теоретичний рівень, але такі заняття, як і курсова підготовка не організовані. Ще одним недоліком у діяльності спортивних шкіл є мала кількість контрольних і спортивних змагань, матчевих зустрічей із командами шкіл інших областей. Відсутність такого досвіду негативно впливає на результати офіційних обласних і республіканських змагань.

Як бачимо, ДСШ 50-70-х рр. ХХ ст. ще не стали центрами навчально-тренувальної і методичної роботи в містах і районах Полтавської області. Учителі фізичного виховання, організатори позакласної роботи, класні керівники загальноосвітніх шкіл у ДСШ не бувають, не цікавляться успіхами своїх учнів, а навпаки, непоодинокими є випадки, коли класні керівники забороняють учням відвідувати ДСШ. У свою чергу, тренери ДСШ також рідко відвідують загальноосвітні школи. Не підтримуються такі традиції, як зустрічі з батьками, педагогічними колективами загальноосвітніх шкіл, тематичні вечори, навіть випускні вечори в ДСШ не проводяться [3].

Висновки.

Таким чином, можна зробити висновок про значну роботу Полтавського облвню з поліпшення діяльності ДСШ, зміцнення їх матеріально-спортивної бази й укомплектування кадрами. Проте ця увага в основному була спрямована здебільшого на спортивні школи обласного центру, що пояснює певні недоліки в роботі ДСШ інших міст, уповільнення спортивно-технічних показників школярів та розвитку спорту в області. Відсутність систематичного дійового контролю і допомоги ДСШ зі сторони обласних, міських і районних відділів народної освіти, відсутність контролю директорів за роботою тренерів, відсутність зв'язку з середніми і восьмирічними школами, велика плінність учнів привели до погіршення стану навчально-виховної роботи в ДСШ, до зниження спортивно-технічних показників з більшості видів спорту, до невдалого виступу збірних команд області на XVII республіканській спартакіаді школярів.

Література

1. Біла книга національної освіти України / за заг. ред. В. Г. Кремени. – К. : ТОВ «Інформаційні системи», 2010. – 342 с.
2. Омельченко С. М. Використання відновлювального потенціалу фізичного виховання в роботі з дітьми з порушенням соматичного здоров'я: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [«Квазіпросторові відносини людини і середовища : педагогічний, психологічний, біологічний, медичний аспекти»] (Полтава, 15-16 жовтня 2008 р.) // Міністерство освіти і науки України, Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка / С. М. Омельченко. – Полтава, 2009. – С. 125–127.
3. Омельченко С. Розробка проблематики фізичного виховання підростаючого покоління в історії педагогіки : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [«Реабілітаційна педагогіка : актуальні питання теорії та практики»] (Полтава, 20-21 листопада 2008 р.) // Міністерство освіти і науки України, Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – Полтава : Видавець ПП Шевченко Р.В., 2009. – С. 87–91.
4. Канівець З. М. Організація та особливості здійснення інспекторського контролю роботи шкіл в Українській РСР у 50-ті роки ХХ ст. / З. М. Канівець // Збірник наукових праць за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні та методичні основи організації здоров'язбережувального навчального середовища загальноосвітньої школи та ВНЗ». – Вип. 3. – Полтава, 2011. – С. 368–371.
5. Канівець З. М. Порушення поведінки в дітей : причини виникнення та шляхи подолання / З. М. Канівець // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка : (серія «Педагогічні науки»). – Вип. 3 (61). – Полтава, 2008. – С. 172–176.
6. Канівець З. М. Роль інспектування шкіл у вивченні стану навчально-методичної роботи в Україні другої половини ХХ ст. / З. М. Канівець // Вісник Черкаського університету : (серія Педагогічні науки). – 2013. – № 10 (263). – С. 67–72.
7. Самоаналіз діяльності навчальних закладів як складова державної атестації діяльності навчальних закладів : посібник [на допомогу керівникам навчальних закладів, спеціалістам відділів (управлінь) освіти, методистам методичних кабінетів] / автори-упорядники : Н. К. Павлова, О. О. Куляєва, З. М. Канівець. – Полтава, 2013. – 88 с.
8. Bocarro J.N., Kanters M.A., Cerin E., et al. School sport policy and school-based physical activity environments and their association with observed physical activity in middle school children. *Health & Place*. 2012, vol.18(1), pp. 31–38. doi:10.1016/j.healthplace.2011.08.007.
9. Clements R. An investigation of the status of outdoor play. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 2004, vol.5(1), pp. 68–80.
10. Dunn J.G.H., Dunn J.C., McDonald K. Domain-specific perfectionism in intercollegiate athletes: Relationships with perceived competence and perceived importance in sport and school. *Psychology of Sport and Exercise*. 2012, vol.13(6), pp. 747–755. doi:10.1016/j.psychsport.2012.05.002.
11. Ingunn Fjortoft. Environmental education the natural environment as a playground for children: the impact of outdoor play activities in pre-primary school children. *Early Childhood Education Journal*, 2001, vol. 29(2), pp. 111–117.
12. Jasinski T. *Pedagogika, psihologia ta mediko-biologicni problemi fizicnogo viovanna i sportu* [Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports], 2005, vol.4, pp. 138–143.
13. Marques A., Martins J., Santos F., Sarmento H., Carreiro da Costa F. Correlates of school sport participation: A cross-sectional study in urban Portuguese students. *Science & Sports*. 2013, vol.9, pp. 12–20. doi:10.1016/j.scispo.2013.07.012.
14. Shuyu X. Ecology Sports Studies Carried Out in School Sports. *Physics Procedia*. 2012, vol.33, pp. 2027–2033. doi:10.1016/j.phpro.2012.05.319.
15. Sozen H. The Effect of Physical Education and Sports School Training on Problem Solving Skills of the Athletes. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2012, vol.46, pp. 4186–4190. doi:10.1016/j.sbspro.2012.06.223.

References:

1. Kremen' V. G. *Bila kniga nacional'noyi osviti Ukrainy* [White paper on national education of Ukraine], Kiev, Information Systems, 2010, 342 p.
2. Omel'chenko S. M. *Vikoristannia vidnovliuval'nogo potencialu fizicnogo vikhovannia v roboti z dit'mi z porushenniam somatichnogo zdorov'ia* [The use of regenerative potential of physical training in working with children with physical health violations]. *Kvaziprostorovi vidnosini ludini i seredovishcha: pedagogichnij, psikhologichnij, biologichnij, medichnij aspekti* [Quasi spatial relationship of man and environment: pedagogical, psychological, biological, medical aspects], Poltava, 2009, pp. 125–127.
3. Omel'chenko S. *Rozrobka problematiki fizicnogo vikhovannia pidrostaichogo pokolinnia v istoriyi pedagogiki* [Development problems of physical education of the younger generation in the history of education]. *Reabilitacijna pedagogika: aktual'ni pitannia teorii ta praktiki* [Rehabilitation education: issues of theory and practice], Poltava, Shevchenko R.V., 2009, pp. 87–91.
4. Kanivec' Z. M. *Teoretichni ta metodichni osnovi organizaciyi zdorov'iazberezhuval'nogo navchal'nogo seredovishcha zagal'noosvitn'oyi shkoli ta VNZ* [Theoretical and methodological foundations of health saving educational environment of secondary schools and universities], 2011, vol.3, pp. 368–371.
5. Kanivec' Z. M. *Zbirnik naukovikh prac' Poltav's'kogo derzhavnogo pedagogicnogo universitetu* [Proceedings of Poltava State Pedagogical University], 2008, vol.3(61), pp. 172–176.
6. Kanivec' Z. M. *Visnik Cherkas'kogo universitetu* [Bulletin of the University of Cherkasy], 2013, vol.10(263), pp. 67–72.
7. Pavlova N. K., Kuliaieva O. O., Kanivec' Z. M. *Samoanaliz diial'nosti navchal'nikh zakladiv iak skladova derzhavnoyi atestaciyi diial'nosti navchal'nikh zakladiv* [Introspection of schools as part of state certification of educational institutions], Poltava, 2013, 88 p.
8. Bocarro J.N., Kanters M.A., Cerin E., et al. School sport policy and school-based physical activity environments and their association with observed physical activity in middle school children. *Health & Place*. 2012, vol.18(1), pp. 31–38. doi:10.1016/j.healthplace.2011.08.007.
9. Clements R. An investigation of the status of outdoor play. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 2004, vol.5(1), pp. 68–80.
10. Dunn J.G.H., Dunn J.C., McDonald K. Domain-specific perfectionism in intercollegiate athletes: Relationships with perceived competence and perceived importance in sport and school. *Psychology of Sport and Exercise*. 2012, vol.13(6), pp. 747–755. doi:10.1016/j.psychsport.2012.05.002.
11. Ingunn Fjortoft. Environmental education the natural environment as a playground for children: the impact of outdoor play activities in pre-primary school children. *Early Childhood Education Journal*, 2001, vol. 29(2), pp. 111–117.
12. Jasinski T. *Pedagogika, psihologia ta mediko-biologicni problemi fizicnogo viovanna i sportu* [Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports], 2005, vol.4, pp. 138–143.
13. Marques A., Martins J., Santos F., Sarmento H., Carreiro da Costa F. Correlates of school sport participation: A cross-sectional study in urban Portuguese students. *Science & Sports*. 2013, vol.9, pp. 12–20. doi:10.1016/j.scispo.2013.07.012.
14. Shuyu X. Ecology Sports Studies Carried Out in School Sports. *Physics Procedia*. 2012, vol.33, pp. 2027–2033. doi:10.1016/j.phpro.2012.05.319.
15. Sozen H. The Effect of Physical Education and Sports School Training on Problem Solving Skills of the Athletes. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2012, vol.46, pp. 4186–4190. doi:10.1016/j.sbspro.2012.06.223.

Информация об авторе:

Канивец Зоя Николаевна: zoya.kaniwetz@yandex.ru; Полтавский национальный педагогический университет имени В.Г. Короленко; ул. Остроградского, 2, г.Полтава, 36000, Украина

Цитуйте эту статью как: Канивец З. М. Розвиток мережі дитячих спортивних шкіл Полтавщини та інспектування стану спортивно-масової роботи в них у 50-70-ті роки ХХ ст. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2013. – № 11 – С. 22-27. doi:10.6084/m9.figshare.815869

Электронная версия этой статьи является полной и может быть найдена на сайте: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/arhive.html>

Это статья Открытого Доступа распространяется под терминами Creative Commons Attribution License, которая разрешает неограниченное использование, распространение и копирование любыми средствами, обеспечивающими должное цитирование этой оригинальной статьи (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.ru>).

Дата поступления в редакцию: 21.08.2013 г.
Опубликовано: 05.11.2013 г.

Information about the author:

Kanivec Z.N.: zoya.kaniwetz@yandex.ru; Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University; Ostrogradskii str. 2, Poltava, 36000, Ukraine

Cite this article as: Kanivec Z.N. Development of Poltava network sports schools and inspection of there state sports activities in 50-70 years of XX century. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 2013, vol.11, pp. 22-27. doi:10.6084/m9.figshare.815869

The electronic version of this article is the complete one and can be found online at: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/arhive-e.html>

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.en>).

Received: 21.08.2013
Published: 05.11.2013